

משרד החינוך

האגף לחינוך דרוזי וצ'רקסי

הפיקוח על הוראת העברית מחוזות חיפה והצפון

אוקטובר תשע"ט

משימת הערכה - עברית לדרוזים

לכיתות ט' בבתי הספר העל-יסודיים

הוראות לתלמיד

- א. משך משימת ההערכה: שעה וחצי.
- ב. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ג. הוראות מיוחדות:
- יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון.
- שים לב לכתב, לכתוב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

פרטים אישיים של התלמיד:

שם התלמיד/ה: _____

כיתה: _____

בית-ספר: _____

ציון: _____

בהצלחה!

פרק ראשון – הבנת הנקרא:

קרא את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחריו:

”כשטוב לאחרים, טוב גם לך”

1 כשמדברים על בני נוער בישראל, רבים מצקצקים בלשונם ומספרים על דור מפונק, שעסוק בעצמו, שהמחשבה על הזולת זרה לו. אבל מבט מקרוב על עמותות ופרויקטים רבים מוכיח שדווקא בני הנוער המתנדבים הם פעמים רבות הכוח המניע מאחורי הפעילות שלהם.

5 בני נוער רבים אשר מקדישים את רוב שעותיהם להתנדבות למען הקהילה יעידו כי התרומה לסביבה תורמת להם באופן אישי לא פחות מאשר למקום שהתנדבו בו. הפעילות ההתנדבותית עשויה להביא לשיפור הדימוי העצמי, הביטחון העצמי ותחושת המסוגלות העצמית של הנער. עשיית מעשה חיובי למען אחרים מספקת לבני הנוער תחושת הישגיות, ופעילותם מעניקה להם חוויה של גאווה וסיפוק עצמי. ככל שבני הנוער חשים טוב לגבי עצמם, כך סביר שתפתח אצלם השקפת חיים חיובית.

12 ההתנדבות תורמת גם לפיתוח המיומנויות החברתיות של הנער המתנדב, העשויות לתרום לשילובו בחברה, לחיזוק מעמדו ולבניית מקומו החברתי. התנדבות מאפשרת לבני הנוער לחזק ולהרחיב את כישוריהם החברתיים, בין שעם חבריהם, החולקים עימם את חווית ההתנדבות, ובין שעם בני נוער חדשים שהכירו במסגרת ההתנדבות. הפעילות מרחיבה את הרשתות החברתיות שאליהן משתייכים בני הנוער המתנדבים.

18 הפעולות השונות המתבצעות על-ידי הנערים מציבות אותם במצבים לא שגרתיים. כך נערים רבים לומדים להיות אחראים, לומדים ליזום, ליצור ולהנהיג. הם נחשפים להתלבטויות יום-יומיות שמעניקות להם כלים לעתיד. ההרגשה שהנערים חווים כאשר הם רואים את פירות התרומה שלהם מתעלה על כל תחושה אחרת.

23 אחד הפרויקטים אשר מעודדים עשייה התנדבותית במגזר הדרוזי הינו ”מרכזי נעורים”. ”מרכזי נעורים” הינו מודל ייחודי של התנדבות ומנהיגות בחברה הדרוזית, שהתחיל בכפר מע'אר. כל מרכז יישובי מקדם ויוזם פעילויות חינוכיות, חברתיות וסביבתיות העולות מתוך הצרכים ביישוב, עם דגש על פעילות לבני נוער, במטרה לפתח מנהיגות מקומית צעירה. המודל מציע הפעלה של קבוצות צעירים על פני רצף

גילאים : קהילה בוגרת (בעיקר סטודנטים), קבוצת מתנדבות בשנת שירות, ובניית קבוצת מנהיגות צעירה לבני נוער.

30 קבוצות המנהיגות עוסקות בלימוד נושאי התנדבות ומנהיגות, פיתוח זהות יחד עם התנדבות בחינוך. בניית מרכזי נעורים ביישובים הדרוזים יהוו תשתית לכלל פעילות הנוער והצעירים ביישוב, ופלטפורמה לצרכים מגוונים עבור בני הנוער והצעירים, יחד עם פיתוח מנהיגות והתנדבות מקומית, פעילות עם נוער בסיכון, בניית תמונת עתיד מקצועית, פעילויות פנאי והעשרה לימודית - על פי צרכי הקהילה והרשות.

36 הארגון אשר עומד מאחורי פרויקט "מרכזי נעורים" הינו מרכז "מעשה" שהוא ארגון חברתי שנוסד בשנת 2004 במטרה לקדם את ערך ההתנדבות ולהוביל מסגרות התנדבותיות לצעירים בישראל באופן שוויוני ומקצועי.

39 כל נער שתורם לקהילה, נתרים בחזרה. כל אזרח במדינה צריך להשקיע את מיטב מאמציו לשינוי העתיד שלנו, ולא רק "לשבת בצד" ולהתלונן על המציאות במדינה. תרומה לקהילה מדגישה את המימוש העצמי והשינוי שמתחיל בכל אחד ואחת מאתנו.

(קטע מעובד על-פי אתר "מעשה" וכתבות בנושא התנדבות בקהילה)

ענה על השאלות הבאות:

1. הנושא המרכזי של הטקסט הוא : (4 נקודות)

- א. ארגונים בהם מתנדבים בני הנוער בארץ.
- ב. מרכז נעורים בכפר מעיאר ותרומתו ליישוב.
- ג. חשיבות העשייה ההתנדבותית ויתרונותיה.
- ד. עידוד הצעירים להירשם למרכזי נעורים.

2. " כשמדברים על בני נוער בישראל, רבים מצקצקים בלשונם ומספרים על דור מפונק, שעסוק בעצמו, שהמחשבה על הזולת זרה לו " (שורות 1-2).

א. מהמשפט ניתן להבין ש- : (4 נקודות)

- (1) בני הנוער לא מעוניינים להתנדב בקהילה.
- (2) כל האנשים מאמינים ביכולות של בני הנוער.
- (3) כל האנשים חושבים שבני הנוער אינם מסוגלים להתנדב.
- (4) יש אנשים החושבים שלבני הנוער אכפת רק מעצמם.

ב. משמעות המילה " הזולת " היא : (3 נקודות)

- (1) מחיר זול (2) האחר (3) חוץ מ- (4) השונה

3. " ככל שבני הנוער חשים טוב לגבי עצמם, כך סביר שתתפתח אצלם השקפת חיים

חיובית" (שורה 10-11).

משמעות המילה " חשים " היא : (3 נקודות)

- א. מרגישים ב. חושבים ג. חוששים ד. גורמים ל-

4. "ההרגשה שהנערים חווים כאשר הם רואים את פירות התרומה שלהם מתעלה על כל תחושה אחרת" (שורות 20-22).

א. משמעות המילה "חווים" היא: (3 נקודות)

(1) חייבים (2) מתנסים (3) תורמים (4) מרגישים

ב. העתק מהמשפט שלפניך שתי מלים נרדפות: (2 נקודות)

"ההרגשה שהנערים חווים כאשר הם רואים את פירות התרומה שלהם מתעלה על כל תחושה אחרת."

5. ציין שלושה יתרונות, מתחומים שונים, להתנדבות בני הנוער בקהילה: (3 נקודות)

א. _____

ב. _____

ג. _____

6. "אחד הפרויקטים אשר מעודדים עשייה התנדבותית במגזר הדרוזי הינו "מרכזי נעורים".

א. איזה ארגון אחראי להפעלת "מרכזי נעורים"? (2 נקודות)

ב. מהי מטרתו העיקרית של ארגון זה? (3 נקודות)

ג. מהי מטרתם של "מרכזי נעורים" ביישובים השונים לפי פסקה 6? (4 נקודות)

7. ציין נכון / לא נכון ליד כל אחד מהמשפטים הבאים : (5 נקודות)

א. לבני הנוער יש תפקיד חשוב בהתנדבות בעמותות ובפרויקטים. _____

ב. העשייה ההתנדבותית פוגעת בקשרים החברתיים של בני הנוער. _____

ג. המתנדבים נחשפים להתלבטויות שמקשות על התפקוד העתידי שלהם. _____

ד. מרכזי נעורים מציעים פעילויות גם לצעירים מעל גיל 15. _____

ה. בעשייה ההתנדבותית רווח הדדי, גם לעמותה וגם למתנדב. _____

8. " כל אזרח במדינה צריך להשקיע את מיטב מאמציו לשינוי העתיד שלנו, ולא רק "לשבת בצד" ולהתלונן על המציאות במדינה". (שורות 39-41)

א. מה הכוונה בצירוף המילים "לשבת בצד"? (2 נקודות)

ב. הסבר למה מתכוון הכותב באמרה זו (המובאת בשורות 39-41)? (4 נקודות)

9. מה דעתך על כותרת הקטע: "כשטוב לאחרים, טוב גם לך"? הסבר את דבריך,

ובסס אותם על דוגמה אחת לפחות מחיי היום-יום שלך. (6 נקודות)

פרק שני – ידע לשוני:

1. סמן ✓ במקום הנכון בטבלה את סוג הצירוף, שם תואר או סמיכות :
(5 נקודות)

צירוף סמיכות	צירוף שם תואר		
	✓	עשייה התנדבותית	דוגמה
		בני הנוער	1
		מודל ייחודי	2
		נושאי התנדבות	3
		סיפוק עצמי	4
		מיומנויות חברתיות	5

2. כתוב את המספרים במלים : (5 נקודות)

5 מוסדות _____
2 מרכזים _____
6,400 מתנדבים _____
שנת 2004 _____
7 הפעלות _____

3. סמן לאיזה חלק דיבר שייכת המילה המודגשת בכל אחד מהמשפטים הבאים :
(4 נקודות)

- א. במטרה לקדם את ערך ההתנדבות. שם פועל / פועל / שם פעולה
ב. פיתוח מנהיגות והתנדבות מקומית. שם עצם / שם פועל / תואר הפועל
ג. התרומה לסביבה תורמת להם באופן אישי. שם פועל / פועל / שם פעולה
ד. תתפתח אצלם השקפת חיים חיובית. שם עצם / שם פועל / שם תואר

4. הקף בעיגול את המילה יוצאת הדופן, מבחינת מספר : (נקודה אחת)
א. התלבטות ב. פעילות ג. פירות ד. התנדבות.

5. הקף בעיגול את המילה יוצאת הדופן, מבחינת מין : (נקודה אחת)
א. פעמים ב. מתנדבים ג. מרכזים ד. ישובים.

6. לפניך שלושה משפטים. כתוב את השורש, הזמן, הבניין והגוף של הפועל המסומן בכל משפט. (12 נקודות)

א. " כך סביר שתתפתח אצלם השקפת חיים חיובית."

- השורש של הפועל תתפתח הוא : _____
- הזמן של הפועל תתפתח הוא : _____
- הבניין של הפועל תתפתח הוא : _____
- הגוף של הפועל תתפתח הוא : _____

ב. " נערים רבים לומדים להיות אחראיים."

- השורש של הפועל לומדים הוא : _____
- הזמן של הפועל לומדים הוא : _____
- הבניין של הפועל לומדים הוא : _____
- הגוף של הפועל לומדים הוא : _____

ג. "מרכז נעורים" הינו מודל ייחודי של התנדבות ומנהיגות בחברה הדרוזית, שהתחיל בכפר מעיאר."

- השורש של הפועל התחיל הוא : _____
- הזמן של הפועל התחיל הוא : _____
- הבניין של הפועל התחיל הוא : _____
- הגוף של הפועל התחיל הוא : _____

7. לפניך מילים שונות מהשורש נ-ד-ב :

נְדָבָה , הַתְנַדֵּב , נָדִיב , מְתַנַּדֵּב

השלם בעזרתך את המשפטים הבאים : (4 נקודות)

א. חפצים רבים ניתנו כ _____ לאנשים נזקקים .

ב. אחי _____ בתחנת מגן-דוד בכפר.

ג. חשוב ל _____ בקהילה.

ד. האיש הזה מאוד _____ , תמיד עוזר לעניים.

פרק שלישי – הבעה בכתב:

בית הספר מחליט על הענקת תעודה חברתית לתלמידיו, דבר שיזכו בו לאחר עשייה התנדבותית במסגרת מסוימת. (עמותה או ארגון).
כתוב חיבור בהיקף של 10 שורות לפחות, ובו תציין באיזו מסגרת היית בוחר להתנדב. פֶּרְט מדוע היית בוחר במסגרת זו.

(10 נקודות)

פרק רביעי – הבנת הנשמע: (10 נקודות)

יש להאזין לטקסט (הוא יושמע פעמיים), ולענות על השאלות לאחר ההאזנה.

ענה על השאלות הבאות:

1. לפי דברי אמירה, כדאי לאמין לבוא למרכז כי: (2 נקודות)

- א. המרכז פועל שלושה ימים בשבוע.
- ב. במרכז אפשר לפגוש חברים מיסודי.
- ג. המרכז מציע מגוון של קורסים מעניינים.
- ד. במרכז יוצאים להרבה טיולים.

2. בחר בתשובה הנכונה. (נקודה אחת)

סביר להניח שהשיחה בין אמין ואמירה התקיימה:

- א. ביום ג'.
- ב. ביום ד'.

3. ציין שלושה קורסים שמציע המרכז: (3 נקודות)

_____ , _____ , _____

4. סמן **נכון** / **לא נכון** ליד כל משפט: (4 נקודות)

- א. המרכז מציע רק קורסים לימודיים. נכון / לא נכון
- ב. המרכז מעודד עשייה התנדבותית. נכון / לא נכון
- ג. המרכז מציע פעילויות רק לגילאים 13 עד 15. נכון / לא נכון
- ד. אמירה עוזרת לתלמידים שצריכים עזרה לימודית. נכון / לא נכון

בהצלחה!

